

Modellenbescherming

De modellenbescherming is binnen de branche een onderwerp van groot belang. Er bestaan verschillende regelingen voor de diverse artikelen die binnen onze branche verhandeld en vervaardigd worden.

Soort

Allereerst gaat het om het soort voorwerp waarop men bescherming wenst. Er is verschil tussen;

- een gebruiksvoorwerp
- een werk van toegepaste kunst, i.c. een product met een persoonlijk stempel van de maker.

In vele gevallen zullen sieraden onder de tweede categorie kunnen vallen. Verzilverde of zilveren gebruiksvoorwerpen kunnen onder beide categorieën vallen. De onderverdeling is daarom van belang omdat voor de verschillende categorieën een verschillende wetgeving geldt.

Werk van toegepaste kunst

Een werk van toegepaste kunst i.c. een product met een persoonlijk stempel van de maker, wordt beschermd op grond van de Auteurswet. Deze wet beschermt ook de op nijverheid toegepaste kunst. Uiteindelijk beslist de rechter of het model inderdaad kunstzinnig is. Een belangrijke factor hierbij speelt de eigen stijl en het feit of het voorwerp een karakter vertoont en daardoor onderscheidend vermogen bezit. Indien dit het geval is en een ander zich aan nabootsing schuldig maakt, levert dit een zogenaamde onrechtmatige daad (artikel 162, boek 6 Burgerlijk Wetboek) op en kan de benadeelde stopzetting en schadevergoeding eisen.

Bewijs

Hiervoor is evenwel bewijsvoering noodzakelijk. Veelal is het belangrijkste feit: de datum waarop men het voorwerp heeft ontworpen. Voor de bewijsvoering daartoe dient men bij het voorwerp zelf of een goede afbeelding daarvan gedeponereerd te hebben bij een onafhankelijke instantie die bereid is te verklaren op welke datum men het voorwerp daar gedeponereerd heeft.

Modellendepot

Daartoe heeft de Federatie Goud en Zilver een modellendepot ter beschikking. Vele branchegenoten hebben sinds 1933 gebruik gemaakt van de mogelijkheid modellen bij de Federatie te deponeren. Zij worden daar voorzien van een datum alsmede de naam van degene die gedeponereerd heeft. De Federatie is bereid bewijs te leveren bij een kort geding. Aan deze activiteiten zijn geen kosten verbonden.

Gebruiksvoorwerpen

Op voorwerpen met een gebruiksfunctie, alsmede tekeningen, is de Benelux modellenwetgeving van toepassing. Daartoe zijn een aantal vereisten geformuleerd zoals:

- Een tekening of model moet nieuw zijn; originaliteit is echter niet vereist.
- Het dient een wezenlijke gebruiksfunctie te hebben; indien het model slechts een sierfunctie heeft of ter decoratie dient, is geen bescherming mogelijk. Een bestek of horloge komt dus duidelijk voor deponeren in aanmerking.
- Bescherming geschiedt door deponeren middels een formulier bij het Benelux Merkenbureau, Bordewijklaan 15 te Den Haag, telefoon: 070 - 349 11 11. Bescherming kan ook geschieden krachtens een internationaal modeldepot.

- De kosten van een depot zijn minimaal ± € 79,-. Een tekening dient tweedimensionaal en een model driedimensionaal te zijn.
- Een model dat al bekendheid genoot in een periode van 50 jaar voor het depot, bezit geen "nieuwheid". Evenzo ontbreekt dit als er al een ander depot van hetzelfde of gelijkend model was ingeschreven.
- Van de bescherming krachtens de Benelux modellenwetgeving is de vormgeving uitgesloten welke noodzakelijk is voor het verkrijgen van een technisch effect. De vormgeving van een dergelijk model kan wel beschermd worden voor zover dit niet noodzakelijk is voor het verkrijgen van een effect.
- Een depot dient voor het in de handel brengen te geschieden, daar de nieuwheid een van de essentiële voorwaarden is.
- Er bestaat de mogelijkheid in een depot meer modellen te deponeren.
- Alle depots worden gepubliceerd in het Benelux Modellenblad. De publicatie kan eventueel met 12 maanden worden uitgesteld. Een geheim depot is derhalve niet mogelijk.
- De inschrijving heeft een geldigheidsduur van 5 jaar, die tweemaal met een verdere periode van 5 jaar verlengd kan worden met wederom bovenvermelde kosten. De maximale duur bedraagt derhalve 15 jaar.

Voor meer informatie, Benelux merkenbureau: www.boip.int

Samenval

Samenval van auteursrecht en modelrecht is in beginsel mogelijk. Wel is van belang om bij niet-verlenging van de modelleninschrijving een zogenaamde verklaring ter instandhouding van auteursrecht in te dienen.

Voor verdere informatie:
Kirsten Dekker, tel. (070) 386 77 77.